

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET
1024 BUDAPEST, BUDAY L. U. 1-3.
TELEFON: (36-1) 345-6320 • FAX: (36-1) 345-1115
E-MAIL: NKI@DEMOGRAFIA.HU

560-570/2008

A 2008. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓ SZÖVEGES INDOKLÁSA

1.1

Az Intézmény neve: KSH Népeségtudományi Kutató Intézet (továbbiakban: Intézet)
Törzskönyvi azonosító száma: 302700
Honlapjának címe: www.demografia.hu

1.2 Az intézmény küldetése

Az Intézet a hazai alap- és alkalmazott demográfiai kutatások bázisintézménye. Feladatköre a népeségtudomány elméleti és gyakorlati művelése és fejlesztése, ennek keretében alap- és alkalmazott kutatások végzése a demográfia és a határtudományok területén, a népesség és a népesedési folyamatok kutatása, a társadalmi, gazdasági fejlődés és a népesedés közötti kölcsönhatások, összefüggések feltárása, demográfiai előreszámítások készítése, a népesedéspolitikai tudományos megalapozása, a demográfiai kutatás módszereinek fejlesztése. A kutatásokat, az interdiszciplinaritást érvényesítve - más tudományágakkal, intézményekkel kapcsolatrendszerrel kiépítve, ideértve a nemzetközi együttműködést is - folytatja. Részt vesz a demográfusképzésben, az ösztöndíjas tudósképzésben, posztgraduális képzésben és továbbképzésben.

Küldetésünk 2008-ban is széles területeken, a hazai igényekhez, a nemzetközi követelményekhez, a tudomány belső fejlődéséhez messzemenően kapcsolódva valósult meg. Feladatainknak megfelelően fenntartottuk, részmunkaidős foglalkoztatással kismértékben bővítettük a létszámot, amely részben a fiatalítás, részben a kutatók tudományos minőségének előrehaladása következtében minőségileg is fejlődött.

Lebonyolítottuk az „Életünk fordulópontjai” adatfelvétel harmadik hullámát, amelynek segítségével a demográfiai magatartás széles területeken és összefüggésrendszerében vizsgálható. Ez egyúttal a kiteljesedő nemzetközi együttműködéseink egyik bázisa is.

Szoros együttműködést valósítunk meg a Központi Statisztikai Hivatallal (továbbiakban: KSH) az adatvagyon értékelése, elemzése területén. 2008-ban is frissítésre kerültek a népesség-előreszámítások, egyúttal elérhetővé, letölthetővé váltak az Intézet honlapjáról is. Szakmai, szakértői és a szélesebb közvélemény számára készített elemzéseink, kiadványaink, az előadások és az interjúk jelentős visszhangra találtak.

Fontos eleme küldetésünk teljesítésének a nemzetközi, elsősorban európai együttműködés. Az intézeti munka szakmai színvonalát minősíti, hogy az NKI immár kö-

zős kutatási projekteknél működik együtt a legrangosabb európai kutatási központokkal. Ilyen projektek: GGP, MAGGIE, FERTINT, REPRO, Timing of life, GRANT, EUROTHINE. Az uniós forrásokkal támogatott projektek nemcsak a magas színvonalú szakmai együttműködést jelentik számunkra, de jelentősen hozzájárulnak a költségvetési támogatás szükséges kiegészítéséhez is.

1.3 Az intézmény által ellátott tevékenységi kör

Az Intézet tevékenységének gerincét a demográfiai kutatások adják, melyeket a tudományág széles területein folytatunk.

Az Intézet 2008. évi szakmai tevékenységének meghatározó feladatát az „Életünk fordulópontjai” demográfiai panelfelvétel harmadik kérdező hullámának lebonyolítása jelentette. Az adatfelvétel része a széles nemzetközi együttműködésben, a legfejlettebb európai demográfiai műhelyek részvételével immár évtizedes múltra visszatekintő GGP (Generations and Gender) tudományos programnak. Az előző két lekérdező hullám (2001 és 2004) hazai és nemzetközi sikere, az adatok kiváló minősége és a rendkívül széles elemzési lehetőség indokolta, hogy a harmadik hullám is költségvetési támogatással valósuljon meg, az Intézet és a KSH szoros együttműködésében. Sor került a nemzetközi programban etalonnak számító kérdőívek kidolgozására és az adatfelvétel lebonyolítására. A rendkívül gondos, aprólékos hibajavítási szakasz után az első eredmények 2009 második félévében várhatók. Ehhez a kutatáshoz kapcsolódóan, de pályázati forrásokból került sor egy hasonló adatfelvételre az erdélyi magyar népesség körében is, melynek eredményei 2009 első félévében válnak publikussá.

Az Intézet nemzetközi kapcsolatai, részvételünk az európai és a nemzetközi tudományos életben 2008-ban is intenzívek voltak. Az említett Generations and Gender Programban többek között az ENSZ Gazdasági Bizottságával (UN ECE), a Max Planck Intézettel, a francia INED és a holland NIDI nemzeti kutatóintézetekkel folytatunk szoros együttműködést. Ide kapcsolódik a pályázat útján elnyert Infrastruktúra program, melynek segítségével 2009-től magasabb szintre léphet az NKI kutatásainak informatikai megalapozottsága.

Többoldalú, uniós forrásokkal is támogatott európai együttműködésekben veszünk részt. Ilyenek a MAGGIE, FERTINT, REPRO, Timing of life, GRANT, EUROTHINE programok. Ezek a nemzetközi szakmai életben való jelenlétünk erősítése mellett a kutatómunka anyagi hátterének megteremtéséhez is hozzájárulnak.

2008 jelentős szakmai eseménye volt a barcelonai Európai Népesedési Konferencia, melyet az Európai Népeségtudományi Társaság (EAPS) rendezett, melynek az Intézet is tagja. Nemzetközi tevékenységünk elismeréseként Spéder Zsoltot, az NKI igazgatóját beválasztották az EAPS elnökségébe.

Emellett tovább folytatódtak a hagyományos intézeti projektek a költségvetési támogatáson felül OTKA, OFA, IRM források bevonásával. Az Intézet készíti a hivatalosnak számító népesség-előreszámításokat, melyek iránt folyamatos az érdeklődés, és széles a felhasználói kör. 2008-tól az előreszámítások az Intézet honlapjáról is letölthetők.

Igen jelentős továbblépés valósult meg a tudományos minősítések területén, egy munkatársunk MTA doktori, kettő PhD címet szerzett, elkészült további két PhD dolgozat.

Az Intézet szakmai tevékenységét segítette, hogy a KSH főosztályai és az Intézet, illetve a KSH munkatársai és az Intézetben dolgozó kutatók között 2008-ban is sokrétű és kiegyensúlyozott kapcsolat állt fenn.

A 2007. évi pénzügyi-finanszírozási problémák a Hivatal támogatásával, a sikeres nemzetközi és hazai pályázatok nyomán bevonható új forrásokkal 2008-ban érzékelhetően enyhültek.

Összefoglalóan az Intézet által ellátott feladatok lényegében nem változtak. Az előző évinél nagyobb súllyal jelentkeztek a nemzetközi együttműködésben végzett feladatok. A kutatási témák igazodtak az Intézet stratégiai céljához, és az ország népességi helyzetéhez illeszkedő problémákhoz. Az Intézet teljesítménye összességében meghaladta a 2007. évi szintet.

1.4 Szervezeti és feladatstruktúra korszerűsítése

2008 folyamán az Intézetben belső szervezeti átalakítás nem történt. A kutatások a jól bevált team-munka keretei között folytatódtak, miközben a kiszolgáló és adminisztratív munkatársak a teamek között megosztott tevékenységet végeztek.

A KSH közreműködésével, a kutatómunka sajátos követelményeinek megfelelően kialakítottuk az Intézet lokális hálózatát. Arra számítunk, hogy pályázati forrásból 2009-ben tovább erősíthetjük ezt a területet.

A függetlenített belső ellenőrzés, továbbá a hivatali és számvevőszéki pénzügyi kontrollok hozzájárultak a szakszerűség, a szabályozottság növeléséhez.

2. Az előirányzatok alakulása

Az Intézet gazdálkodásában változatlanul nagy szerepet játszottak az átvett pénzeszközök és a kutatásra kapott támogatások. A kutatók számos pályázatot nyújtottak be (OTKA, OFA, IRM, EU pályázatok), és az elnyert támogatások, valamint az elszámolható rezszi és kezelési költségek tették lehetővé az Intézet viszonylag zavartalan működését, a szakmai tevékenység színvonalának emelését.

2.1. A gazdálkodást összefoglalóan, számszerűen bemutató 1. és 2. számú mellékletek a beszámoló végén találhatóak.

2.2. A 2008. évi eredeti kincstári bevételi és kiadási előirányzat 108 millió Ft volt. Az eredeti előirányzatokat a módosított előirányzat 51,6 millió Ft-tal haladta meg.

2.2.1. A költségvetési támogatással összefüggő előirányzat módosításokat részben az Intézet kutatási programjai szerinti feladatok ellátására biztosított támogatások

és átvett pénzeszközök (Életünk fordulópontjai panelfelvétel költségvetési támogatása, OTKA kutatási pályázatok, IRM pályázat), részben a törvényekből és rendeletekből adódó évközi többletjuttatások (illetmény-emelés, 13. havi juttatás, keresetkiegészítés) jelentették.

A működéssel összefüggő további bevételeinket a pályázatok alapján az Európai Unió Bizottságai költségvetéséből, valamint hazai nonprofit szervezetektől (OFA) átvett pénzeszközök adták.

Az előirányzatokat és azok teljesítését kiemelt jogcímenként mutatja be az alábbi táblázat.

**A kiadások alakulása az eredeti és módosított előirányzathoz képest
(ezer Ft, százalék)**

Kiemelt tétel	Előirányzat		Teljesítés	Teljesítés	
	Eredeti	Módosított		Eredeti előirányzat %ában	Módosított előirányzat %ában
Személyi juttatás	72.500	100.349	94.054	129,7	93,7
Munkaadókat terhelő járulékok	23.300	30.521	28.299	121,4	92,7
Dologi kiadás	12.200	28.316	26.747	219,2	94,5
Felhalmozás		440	440	-	100,0
Összesen	108.000	159.626	149.540	138,5	93,7

2.2.2. Személyi juttatások, létszámalakulás.

A 2008. évi költségvetés szerinti engedélyezett létszám 19 fő volt.

Évközi módosításként 1 fő létszámkeret emelése történt a gazdasági feladatok (könyvelés) ellátásának KSH-tól történő átvétele miatt; 2 fő határozott idejű létszámkeret emelésre került sor elnyert OTKA pályázat terhére.

2008. évben feladat-megszűnés, átszervezés miatti végrehajtott létszámcsökkentés nem volt.

- 2008. évi átlagos éves statisztikai létszám: 19 fő
- 2008. évi záró költségvetési engedélyezett záró létszámkeret 22 fő
 - melyből teljes munkaidőben foglalkoztatott 13 fő
 - részmunkaidőben foglalkoztatott 9 fő

A 2008. évi eredeti előirányzathoz képest 27,8 millió Ft-os többletforrást jelentettek

- az elnyert pályázatok,
- az előző évi jóváhagyott pénzmaradvány jelentős hányadának ezen a tételen történő igénybevétele,
- a 2008. évi illetményemelés,
- a 2007. évi 13. havi illetmény 2008. évi részének biztosítása,
- a KSH és Intézet közötti feladat-átszervezés miatti 1 fő létszámkeret emelés tárgyévi illetménye,
- a Kormány határozatainak megfelelő eseti kereset-kiegészítés,

- a Felügyeleti Szerv egyszeri többlet-juttatása az Intézet munkatársai személyi juttatásaihoz.

A kiemelt jogcímek közül a személyi juttatások 2008. évi tényleges kiadásai a 2007. évihez képest 9,9 millió Ft-os többletet jelentettek, melyek részben a fenti jogcímenkénti módosításoknak voltak köszönhetőek. Ezen túlmenően a tárgyévi módosított előirányzat a teljesítetthez képest még 6,3 milliós előirányzati maradványt is tartalmazott, mely a következő évi maradvány részét képezi.

A havi átlagilletmény alakulása

Foglalkoztatási forma	2007. évi átlag		2008. évi átlag		2008. évi a 2007. évihez viszonyítva	
	illetmény	Létszám	illetmény	Létszám	illetmény	Létszám
Teljes munkaidőben	232.464	15	272.188	13	117,1	86,7
Részmunkaidőben	313.037	4	188.370	9	60,2	225,0
Összesen/átlag	253.326	19	275.462	19	108,7	100,0

A személyi juttatásokon belül a rendszeres személyi juttatások 5,7 M Ft-tal (8,8%-kal), a nem rendszeres személyi juttatások 1,7 M Ft-tal (16,8%-kal), a külső személyi juttatások 2,6 M Ft-tal (28,9%-kal) nőttek.

A nem rendszeres személyi juttatások jelentős mértékű növekedésének főbb okai az alábbiak:

- év közben – kormányzati döntés alapján – a munkatársak két alkalommal eseti kereset-kiegészítésben részesültek;
- az Intézetnek 2008. évben – az előző évhez viszonyítva – 1,1 M Ft-tal több jubileumi jutalmat kellett kifizetnie;
- alapvetően a barcelonai EAPS konferencián való részvétel miatt a 2008. évi napi díjak összege 1,0 M Ft-tal haladta meg a 2007. évi teljesítést;
- az adható juttatások köre és mértéke változott a két év viszonylatában.

A külső személyi juttatások jogcímén jelentkező 29,8%-os növekmény arra vezethető vissza, hogy az intézmény a pályázatokon elnyert többletbevételeket, illetve az Életünk fordulópontjai panelfelvételre biztosított támogatást részben – az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátása miatt – megbízási szerződésekre fordította.

Az Intézet engedélyezett létszáma az év eleji 19 főről 22 főre növekedett, az átlagos statisztikai állományi létszám 19 fő volt. Az Intézetnél a foglalkoztatottak átlagilletménye a 2008. évi illetményemelés hatására – az előző évhez viszonyítva – 8,7%-kal 275 462,- Ft-ra növekedett.

A munkaadókat terhelő járulékok 2008. évben a bérek arányában változtak.

2.2.3. Dologi kiadások

2008. évben az Intézet dologi kiadásainak fedezetét részben az elnyert pályázatok jelentették. Az évközbéli módosítások tartalmazznak felügyeleti szervi átcsoportosítást is (pl. OTKA pályázatok).

A 2008. évi dologi kiadások – a 2007. évhez viszonyítva – alapvetően a barcelonai EAPS konferencia kiküldetési kiadásai, illetve az Életünk fordulópontjai panelfelvétel propagandakiadásai miatt 4,7%-kal növekedtek.

2.2.4. Felhalmozási kiadások:

Felhalmozási kiadásunk alakulásában meghatározó volt az a helyzet, hogy csak olyan beszerzéseket tudtunk végrehajtani, aminek forrását az OTKA pályázatok biztosították.

Az előző évhez képest mind az előirányzatunk, mind a teljesítésünk közel felére esett vissza, bár a meglévő eszközeink jelentős felújítást igényeltek volna. Elavult számítástechnikai eszközeink cseréje lett volna indokolt.

A felhalmozási kiadások teljesítése teljes egészében az intézményi beruházások között merült fel: az intézmény a rendelkezésre álló előirányzatokat kettő darab notebook beszerzésére fordítottak.

Folyamatban lévő beruházásunk 2008. év végén nem volt.

2.3. Bevételek alakulása

2.3.1. A bevételek alakulását mutatja be a következő táblázat:

**A 2008. évi bevételek alakulása
az eredeti és a módosított előirányzathoz képest**

Kiemelt tétel	Előirányzat			Teljesítés	Mód
	Eredeti	Módosított	Teljesítés	Eredeti előirányzat %-ában	Módosított előirányzat %-ában
Működési költségvetés bevételei	5.000	17.402	17.401	348,0	100,0
Költségvetési támogatás	94.000	140.232	140.232	149,2	100,0
Támogatás értékű működési bevétel	9.000	-	-	-	-
Előző évi pénzmaradvány igénybevétele	-	1.992	1.992	-	100,0
Összesen:	108.000	159.626	159.625	147,8	100,0

2.3.2. Az Intézet 2008. évi bevételeinek forrását a működéséből származó bevétel, a költségvetési támogatás, támogatás-értékű működési bevétel és az előző évi pénzmaradvány igénybevétele jelentették. A tervezett támogatás-értékű működési bevétel előirányzatát a működési bevételek évközi többlet-teljesítésére csoportosítottuk át.

A bevételek teljesítése a módosított előirányzathoz képest 100 %-os volt.

A költségvetési támogatás az eredetihez képest 46,2 millió Ft-tal lett több, amely egyfelől pályázati pénzek elnyeréséből, a dolgozók személyi juttatásainak fedezetére biztosított többlet-forrásból, fejezetben belüli előirányzat átcsoportosításból, működési többletbevételből, intézményi átcsoportosításból származik.

A működéssel összefüggő bevételek teljesítése 17,4 millió Ft volt, amely 12,4 millió Ft-tal haladta meg a tervezettet. A többletbevétel az Európai Unió Bizottságai költségvetéséből és külföldről származó bevételből származnak.

Siker koronázta a NKI arra vonatkozó erőfeszítéseit, hogy részt vegyen a különböző belföldi és nemzetközi kutatási projekteken: ennek eredményeként az intézmény által realizált bevételek (17,4 M Ft) 38,1%-kal emelkedtek az előző évhez képest.

A bevételekből a működési célú pénzeszköz-átvétel államháztartáson kívülről 15,4 millió Ft volt. 12,5 millió Ft-ot kaptunk az Európai Unió Költségvetési Bizottságaitól, 2,9 millió Ft-ot pedig hazai non-profit szervezettől (OFA).

Az Intézet alaptevékenysége körében végzett szolgáltatások ellenértékének áru és készletértékesítésének és egyéb sajátos bevételeinek teljesített értéke közel 2,0 millió Ft volt.

Pénzforgalom nélküli bevételként a jóváhagyott 2007. évi pénzmaradvány szerepel, mely 2,0 millió Ft.

2.3.3. Az Intézet követelésállománya 2007. évben 1 ezer Ft volt, ami a 2008. évben pénzügyileg rendezésre került.

2008. évben lejárt követelés 2009. évre áthúzódó állománya 103 ezer Ft. Behajthatatlan követelés nem volt.

A 103 ezer Ft-os követelés rendezése érdekében év végén felszólítás történt.

2.3.4. A gazdálkodási évben elszámolt értékvesztés, illetve behajthatatlan követelés kivezetésére nem került sor.

2.4. Előirányzat-maradvány

2.4.1. 2007. évi előirányzat-maradvány 1.992 ezer Ft volt, melyet az Intézet a kapcsolódó kötelezettségvállalási dokumentumokban foglaltaknak megfelelően használt fel.

2.4.2 2008. évben 10.085 ezer Ft előirányzat-maradvány keletkezett, melynek összetétele:

Személyi juttatások:	6.295 ezer Ft
Járulékok:	2.222 ezer Ft
Dologi kiadások:	1.568 ezer Ft

A keletkezett előirányzat-maradvány kötelezettségvállalással terhelt hazai /OTKA, IRM/, és túlnyomó részben külföldi /REPRO, FERTINT, FEMAGE, EUROTHINE/ pályázatokból származó, több éven áthúzódó felhasználás miatti maradványokkal.

3. Egyéb

3.1. A vagyongazdálkodás és a vagyonváltozás összefüggései

Az Intézet 2008. évi mérleg főösszege 27.047 ezer Ft, ami az előző évihez képest 22.042 ezer Ft-os növekedést mutat.

Az eszközök állományváltozását a következő tényezők okozták:

- a befektetett eszközök állományváltozása	-1.188 ezer Ft
(elszámolt értékcsökkenés, 2 db laptop beszerzése OTKA keret terhére)	
- összes követelés állományváltozása	102 ezer Ft
- pénzkészlet változás	21.212 ezer Ft
- egyéb aktív pénzügyi elszámolás /függő kiad./	1.916 ezer Ft
Összesen:	22.042 ezer Ft

A források állományváltozását a következők magyarázzák:

- a saját tőke változása	1.202 ezer Ft
- előirányzat maradvány változása	8.093 ezer Ft
- 2007. évi	1.992 ezer Ft
- 2008. évi	10.085 ezer Ft
- rövid lejáratú kötelezettségek /2007. évi/	-2.288 ezer Ft
- egyéb passzív pénzügyi elsz./függő bevétel/	15.035 ezer Ft
Összesen:	22.042 ezer Ft

2008. évben Kincstári vagyon hasznosítása nem volt.

3.2. Az Intézetben költségvetésből kiszervezett tevékenység nem volt.

3.3. 2008. december 31-i állapotnak megfelelően az Intézet alapítványokban, köz-alapítványokban, közhasznú társaságokban, gazdasági társaságokban nem vett részt, nem tag.

3.4. A dolgozók lakásépítési támogatásban nem részesültek.

3.5. A Kincstári finanszírozás, az előirányzat-gazdálkodási rendszer, a feladat-finanszírozás, a kincstári információs szolgáltatási rendszer a beszámoló évében a korábbiaknak megfelelően működtek.

3.6. A KESZ -en kívüli pénzforgalmak és ügyletek nem voltak.

3.7. A korábbi években végrehajtott jelentős takarékosági intézkedések miatt a minimális szintre csökkentett dologi kiadások vonatkozásában 2008. évben nem volt realitása további takarékosági intézkedések végrehajtásának.

Budapest, 2009. április 24.

Spéder Zsolt

igazgató